

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Διαδικασία επιλογής υποψηφίων δικαστών και γενικών εισαγγελέων για το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υποψηφίων δικαστών για το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε από τη Διάρκη Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, περιλαμβάνει εννέα (9) άρθρα.

Με τις διατάξεις του θεσπίζεται διαδικασία επιλογής των Ελλήνων υποψηφίων δικαστών και γενικών εισαγγελέων στο Δικαστήριο και δικαστών στο Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής, ΔΕΕ και ΓΔΕΕ, αντιστοίχως), όταν η θέση κενωθεί λόγω λήξης και μη ανανέωσης της θητείας, παραίτησης ή θανάτου, οι οποίοι «επιλέγονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, με εισήγηση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά από γνώμη (...) Επιτροπής» (άρθρο 2), της οποίας καθορίζεται η συγκρότηση (άρθρο 5). Προβλέπεται, εξ άλλου, δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πρόσκλησης υποβολής υποψηφιοτήτων και ανάρτησή της στην ιστοσελίδα των Υπουργείων Εξωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 3), και καθορίζονται τα ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων (άρθρο 4). Ρυθμίζεται, περαιτέρω, η διαδικασία πρόκρισης από την επιτροπή τριών, κατ' ανώτατο όριο, υποψηφίων για κάθε θέση (άρθρο 6) και καθορίζονται τα σχετικά κριτήρια (άρθρο 7), ορίζεται δε ότι η τελική επιλογή από το Υπουργικό Συμβούλιο γίνεται μεταξύ των προτεινομένων από την επιτροπή, μετά από εισήγηση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 8).

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι κατ' άρθρο 255 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής, ΣΛΕΕ), επταμελής επιτροπή γνωμο-

δοτεί για την καταλληλότητα των υποψηφίων δικαστών που προτείνουν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής, ΕΕ). Η εν λόγω επιτροπή αποτελείται από διατελέσαντες δικαστές στο ΔΕΕ και στο ΓΔΕΕ, ανώτατους εθνικούς δικαστές, καθώς και νομικούς με εγνωσμένες ικανότητες, ένας από τους οποίους προτείνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα μέλη της διορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου της ΕΕ, για τετραετή θητεία.

Στην «Τρίτη Έκθεση Πεπραγμένων» της ως άνω επιτροπής, που δημοσιεύθηκε στις 13-12-2013, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «η ύπαρξη εθνικής διαδικασίας που επιτρέπει την ανεξάρτητη και αντικειμενική αξιολόγηση των προσόντων των υποψηφίων δύναται, όταν υποψηφιότητα εμφανίζει, κατά την κρίση της επιτροπής, αδυναμίες, να αποτελέσει πλεονέκτημα για τον υποψήφιο, εφόσον οι αμφιβολίες και τα ερωτηματικά της επιτροπής μπορούν, στην περίπτωση αυτή, να αρθούν από την εμπιστοσύνη που εμπνέει η εθνική διαδικασία» (σελ. 14).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί των άρθρων 4 και 7

Τα προτεινόμενα άρθρα αποδίδουν τα κριτήρια επιλογής που θέτουν τα άρθρα 253 και 254 της ΣΛΕΕ για τους υποψήφιους δικαστές στο ΔΕΕ και στο ΓΔΕΕ, αντιστοίχως, όπως αυτά επεξηγούνται, με ενιαία για τα δύο ευρωπαϊκά δικαστήρια διατύπωση, από την επιτροπή του άρθρου 255 της ΣΛΕΕ.

Η ως άνω επιτροπή εξειδικεύει τα εν λόγω κριτήρια στην πρώτη, από 17-2-2011, «Έκθεση Πεπραγμένων» της, σε έξι κατηγορίες στοιχείων τα οποία επαναλαμβάνει στις δύο επόμενες, ως ακολούθως: α) οι νομικές ικανότητες του υποψηφίου, β) η επαγγελματική πείρα που έχει αποκτήσει, γ) η ικανότητά του να ασκεί δικαστικά καθήκοντα, δ) οι εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας που παρέχει, ε) οι γλωσσικές του γνώσεις και στ) η ικανότητά του να εργάζεται συλλογικώς σε νομικό περιβάλλον όπου εκπροσωπούνται πλείονες νομικές παραδόσεις.

2. Επί του άρθρου 5

α) Κατά το προς ψήφιση άρθρο, στη συγκρότηση της επιτροπής που αξιολογεί του υποψηφίους δικαστές μετέχουν και οι πρώην δικαστές και εισαγγελείς του ΔΕΕ, καθώς και οι πρώην δικαστές του ΓΔΕΕ «που είχαν υποδειχθεί από την Ελλάδα, στους οποίους περιλαμβάνονται και εκείνοι που αποχωρούν (...) Οι πρώην δικαστές και γενικοί εισαγγελείς, καθώς και ο αποχωρών, μετέχουν εφόσον έχουν ασκήσει τα καθήκοντά τους τουλάχιστον επί τρία έτη». Νομοτεχνικώς αρτιότερη θα ήταν η χρήση του πληθυντικού «αποχωρούντες».

β) Στη συγκρότηση της ως άνω επιτροπής, η οποία ασκεί αρμοδιότητα γνωμοδοτικού χαρακτήρα, μετέχουν, κατά το προς ψήφιση άρθρο, και οι Πρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου, δηλαδή εν ενεργεία δικαστικοί λειτουργοί.

Συναφώς επισημαίνεται ότι κατ' άρθρο 89 του Συντάγματος, «2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να (...) μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους αυτή προβλέπεται ειδικά από το νόμο. (...) 3. Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται».

3. Επί του άρθρου 8

Κατά το προτεινόμενο άρθρο, «Η τελική επιλογή των υποψηφίων που προτείνονται για διορισμό γίνεται (...) μεταξύ των τριών, που κρίθηκαν από την Επιτροπή, ως οι πλέον κατάλληλοι για τη θέση».

Σημειώνεται ότι, κατά το προς ψήφιση άρθρο 6, «ο αριθμός των υποψηφίων [που κρίνονται κατάλληλοι για τη θέση] δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις για κάθε θέση» και, συνεπώς, μπορεί να είναι μικρότερος των τριών.

Αθήνα, 22.9.2014

Ο εισηγητής
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών